

Hogyan alkalmazható a fitoterápia a szív- és érrendszeri betegségek megelőzésében, gyógyításában?

A képanyaghoz tartozó előadás hanganyaga a <https://kerak.hu/hangtar> mappában található.

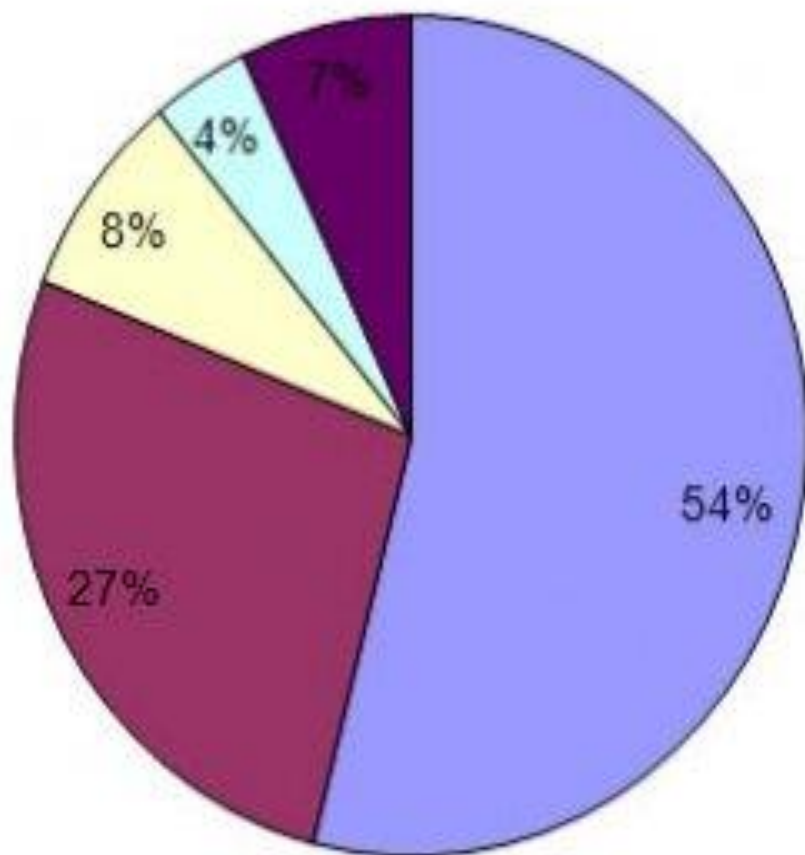
A szív és érrendszer néhány csodálni való tulajdonsága

- A szív a nap 24 órájában friss vérrel és tápanyagokkal lát el kb. 300 trillió sejtet.
- Naponta kb. 100 000-szer húzódik össze és ernyed el, ezzel kb. 6000 liter vért forgat meg naponta.
- Érhálózatunk összhossza egy felnőtt, egészséges emberben eléri a 100 000 km-t, azaz ez a távolság körbeérné az Egyenlítőt legalább 2x. Az erekben keringő kb. 6 liternyi vérben mintegy 25 milliárd sejt kering.

Életbevágó a szív, az erek sejtjeinek egészsége, az érfalak rugalmassága, átjárhatósága!

Főbb halálokok Magyarországon

- Szív- és érrendszeri
- Daganatos
- Emésztőszervi
- Légzőszervi
- Külső okok (baleset, öngyilkosság)

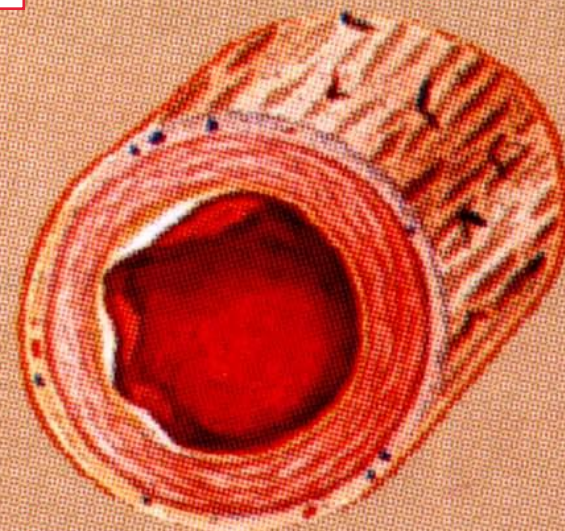

„A táplálékod legyen az orvosságod, és az orvosságod a táplálékod legyen” [Hippokratesz](#)

Néma járvány, elsőszámú gyilkos

Az 'elpusztíthatatlan' évek

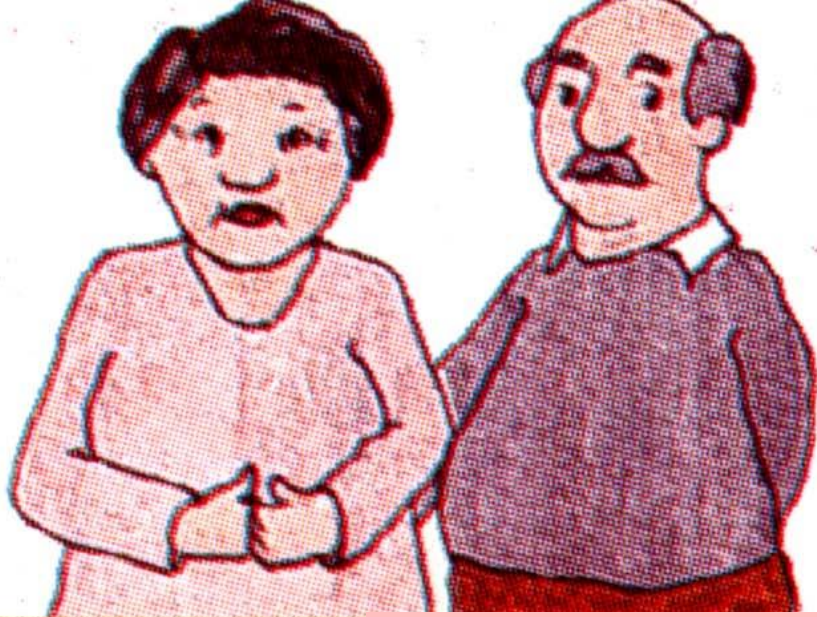
A tízes és húszas éveink

- Hot dogok
- Üdítőitalok
- Pizza

Betegség?

- "Kialakuló fájdalmak"

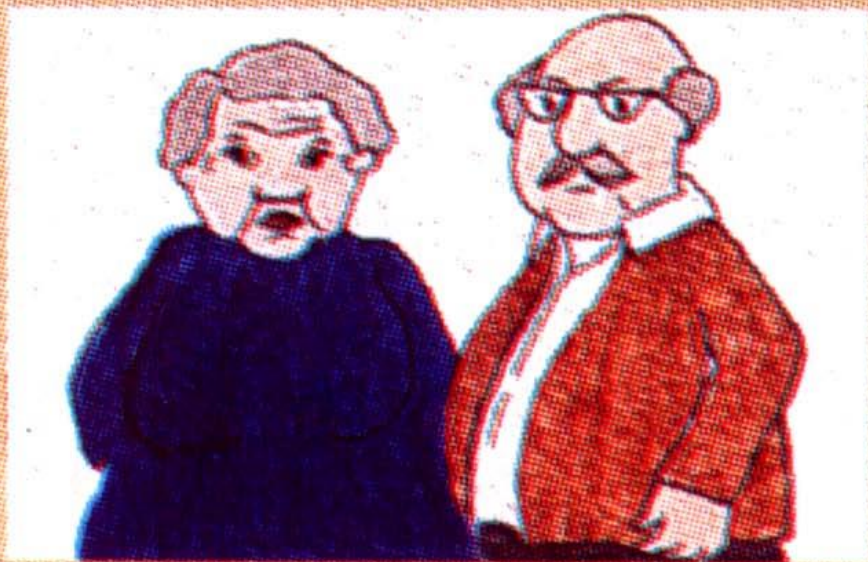

Kezdünk aggódni
A 35'- 45'-ös éveink

Fájdalmak megjelenése

- Hátfájdalom
- Magas vérnyomás
- Túlsúly

KEZDEK IDŐSÖDNI

Az 55'- 65'-ös éveink

Betegségek

- Egyre több barátunk van szívkoronaér bypass műtétje
- Magas vérnyomás engem is elér
- Túlsúly megjelenése

"VELEM IS MEGTÖRTÉNT! HOGYAN TOVÁBB?!?"

65' és idősebb éveink

Betegségek

- Szívrohamok
- Stroke
- Magas vérnyomás
- Epekő
- Izületi gyulladás, köszvény

Az endothelium

FŐ SZEREPE a vér egészséges áramlásában mutatkozik meg.

- az endothel sejtek nitrogénoxidot állítanak elő
- szerepe: értónus fenntartása, erek egészséges működése
- a nitrogén-oxid vazodilatator (értégítő)
- Ha elegendő, a vér áramlása akadálytalan
- kiküszöböli a véredények és a vérsejtek magas lipidszintnek köszönhető tapadósságát
- plakk képződéséért is felelős

Dr. Robert Vogel (Baltimore-i Orvosi Egyetem):

„akár egyetlen egészségtelen étkezés is károsíthatja az endotheliumot”

„Az emberi életkor határa bámulatos mértékben
kitolható lenne, amennyiben az ember nagyobb
összhangban élne a természet törvényeivel.”

Selye János

A HUNZÁK,
akiknél gyakori
az egészségben megérett
100 év feletti életkor.

Nem ismert náluk a szívbetegség,
magas vérnyomás, daganatos
megbetegedéseket.
A 90-110 év közötti lakosok vizsgálata
során kiderült, hogy vérnyomásuk,
koleszterinszintjük és szív működésük
normális.

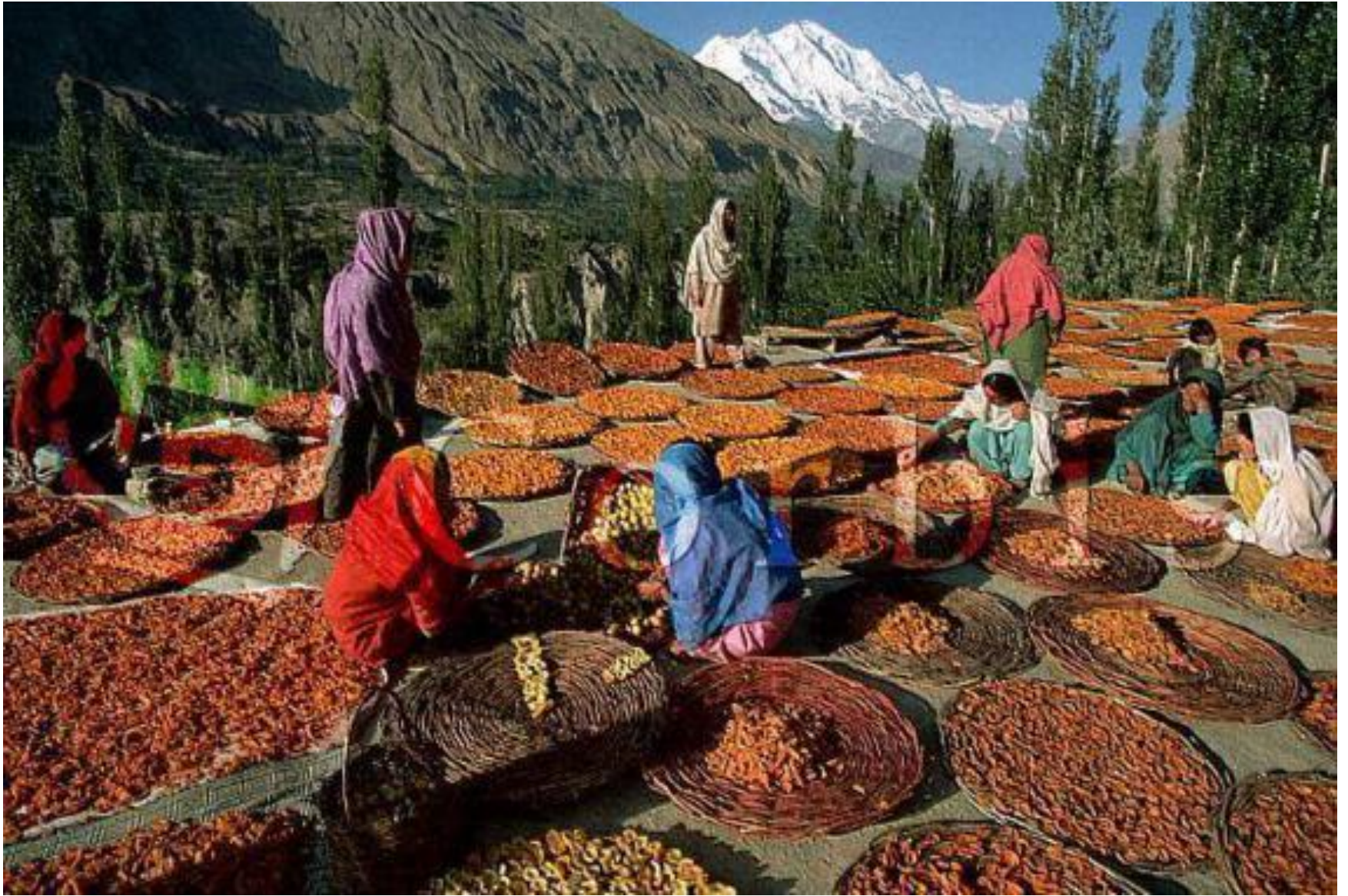
Hogyan táplálkoznak a hunzák?

Rengeteg gyümölcsöt, zöldséget esznek, valamint vadon termő bogyófélét.

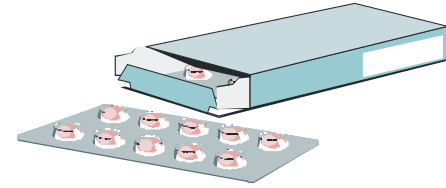
Esznek- e húst? Csak igen ritkán. Tejet, tejterméket fogyasztanak
Nem használnak cukrot, sót, a szintetikus táplálékokról még csak nem is hallottak.

Kevés tüzelőanyag áll rendelkezésükre, ezért keveset főznek ,
az ételeik legalább 80%-át nyersen eszik.

MI A MEGOLDÁS HOSSZÚTÁVRA ?

1. Gyógyszeres kezelés?

előnye: életmentő lehet,
azonnali eredmény,
védelmet nyújt az
agyvérzés ellen

hátránya: drága

nem gyógyít, csak szabályoz
kellemetlen mellékhatások:
érszűkületet, cukorbetegség,
köszvényes ízületi gyulladás

2. Sebészeti beavatkozás?

bypassműtét
forgókatéteres tisztítás
felfúvásos tágitás

hátránya: nem hosszabbítja
meg az életet
csak ideiglenes segítség

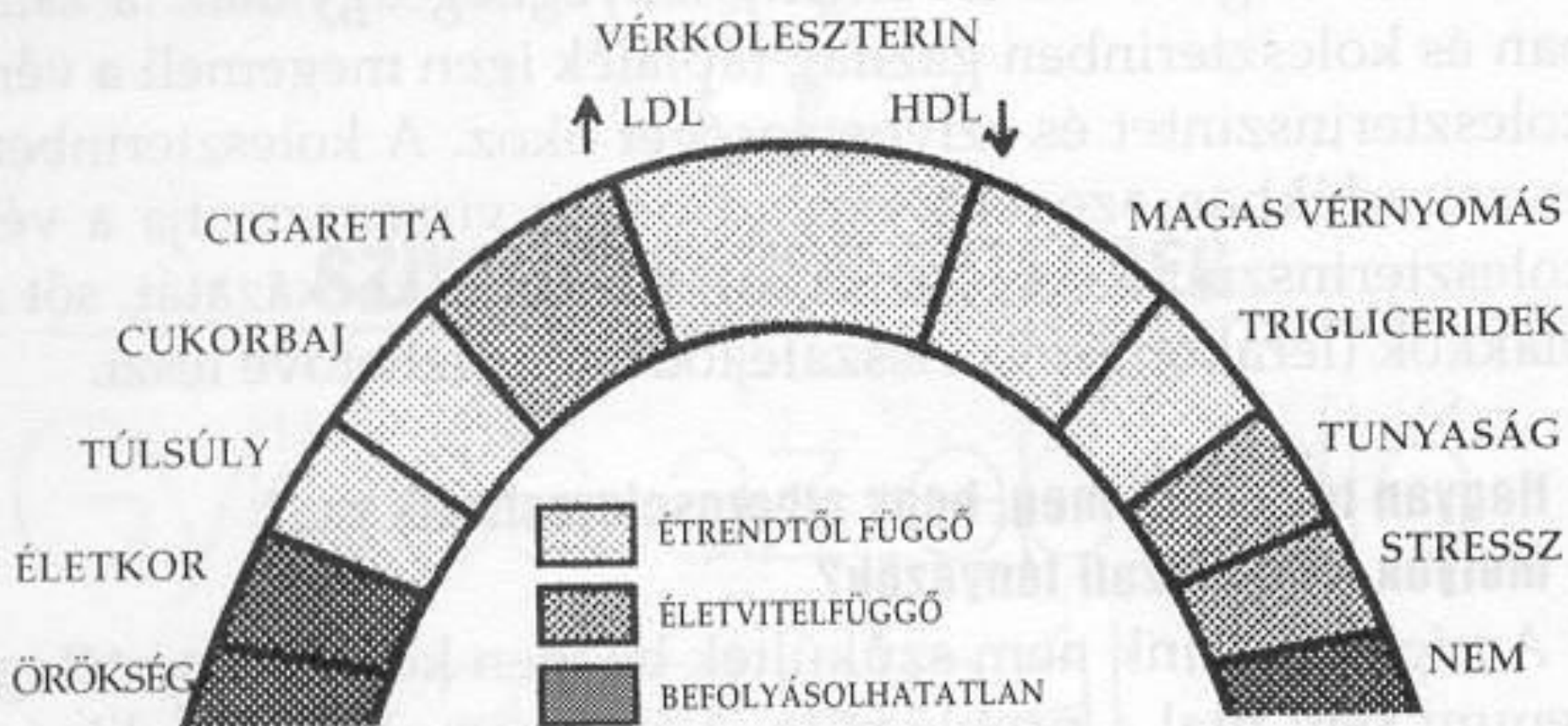
3. ÉLETMÓDVÁLTOZTATÁS?!

az egyetlen hosszú távú, teljes megoldás

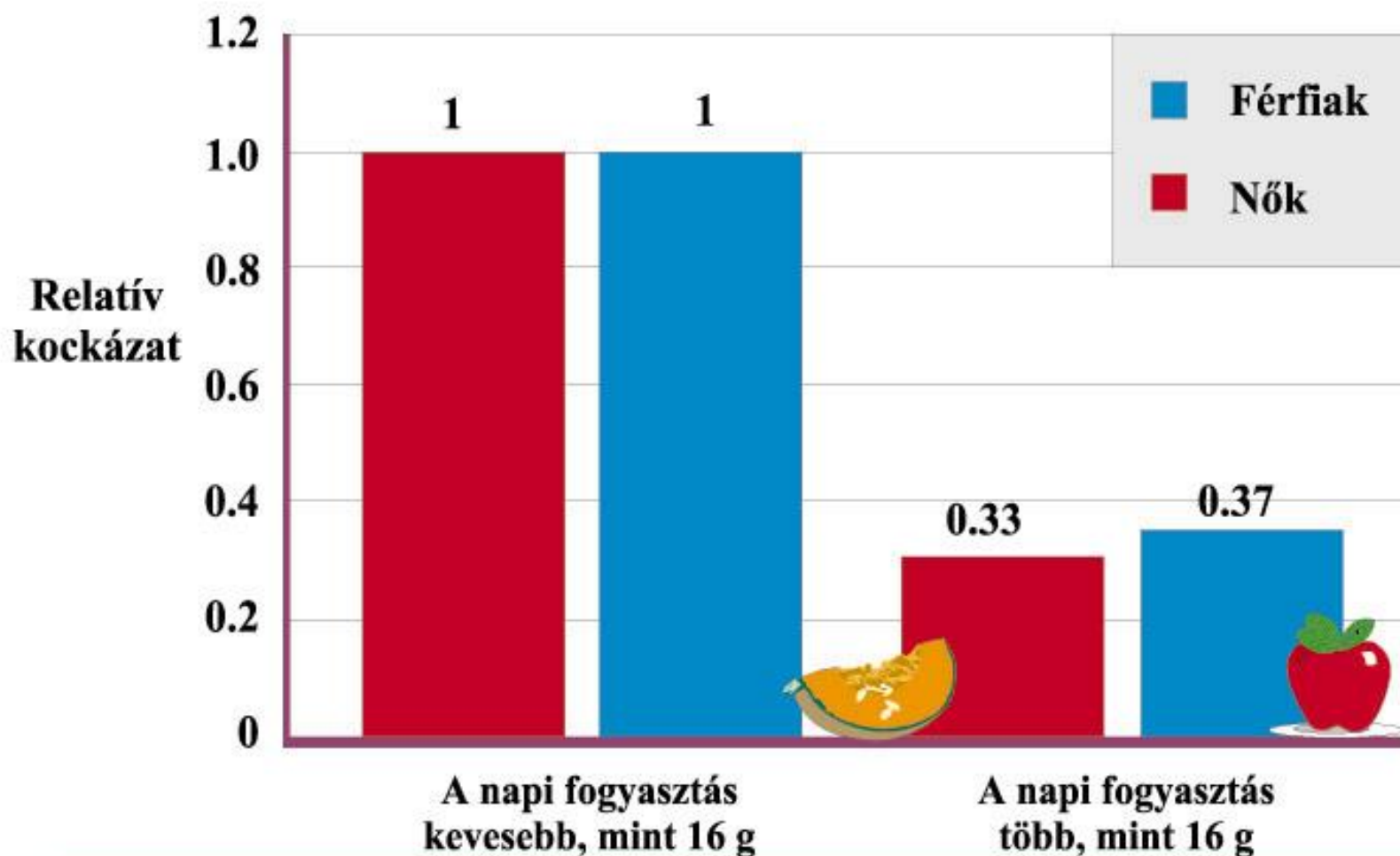

KOCKÁZATI TÉNYEZŐK A SZÍVBETEGSÉG KIALAKULÁSÁBAN

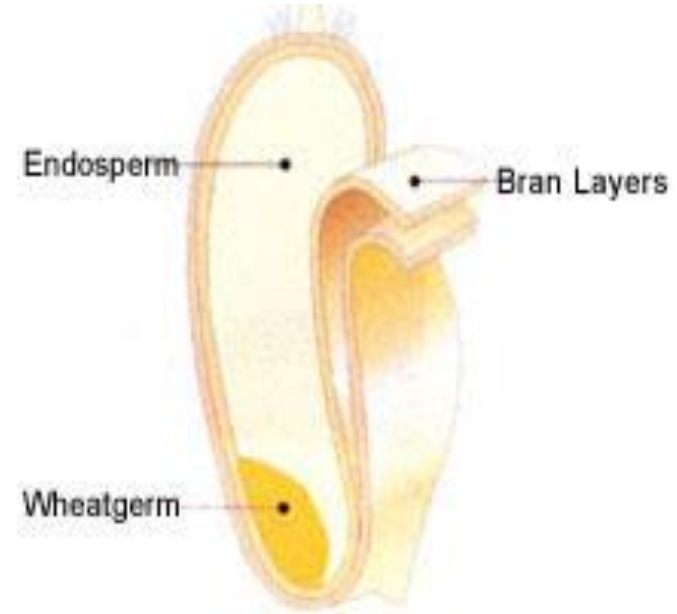
AZ ÉTKEZÉSI ROST CSÖKKENTI A SZÍVKOSZORÚÉR-MEGBETEGEDÉS KOCCÁZATÁT

Növényi élelmiszer – de, Finomított

Mi nincs bennük és mi van?

- A vitaminok és rostok nagy része hiányzik.
- Zsír, cukor, só és kalória van nagy mennyiségben.
- A tipikus étrend 60 százalékát ezek képezik.

A CUKOR GYENGÍTI A FEHÉRVÉRSEJTEK BAKTÉRIUMÖLŐ KÉPESSÉGÉT

Teáskanál cukor

Megölt baktériumok száma

0		14,0
6		10,0
12		5,5
18		2,0
24		1,0

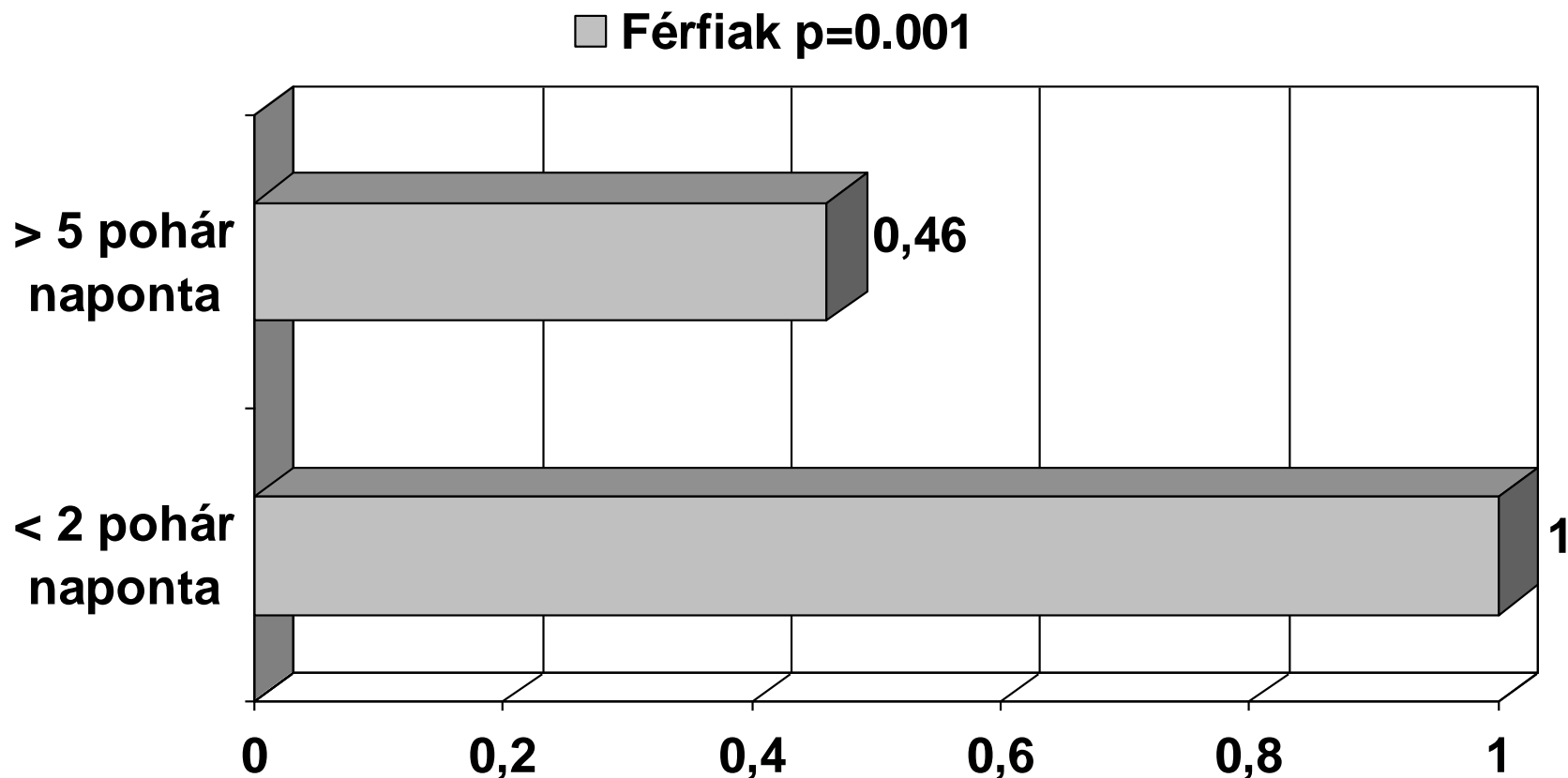

Fogszuvasodás
B-vitamint fogyaszt
Hasnyálmirigyet terheli
Vércukorszint ingadozás

Egy pohár üdítő 8-12 kávéskanál cukrot tartalmaz.

A VÍZ FOGYASZTÁSA CSÖKKENTI A SZÍVBETEGSÉG KOCKÁZATÁT

A koszorúér-betegség relatív kockázata

Zöldségek , gyümölcsök víztartalma %

97%

95%

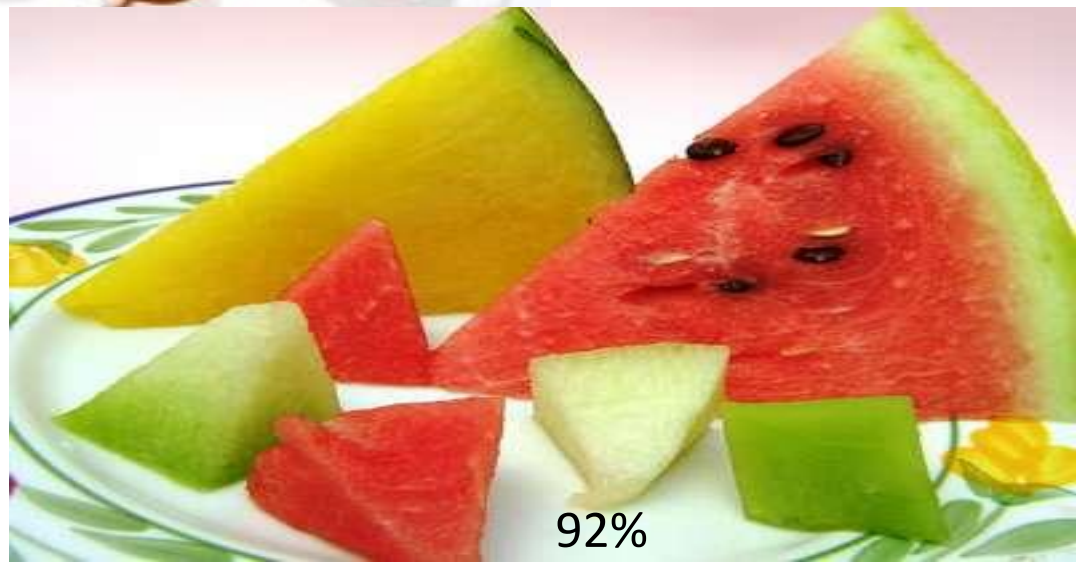
95%

94%

91%

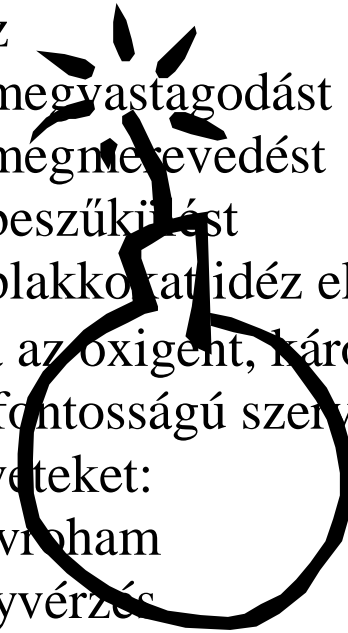

92%

A koleszterin szerepe

- ◆ Sejtfalet épít
- ◆ Hormonokat termel
- ◆ Erős csontokat formál (D-vit.)
- ◆ Szerepet játszik az agy kifejlődésében gyermekkorban
- ◆ Kiegyenlíti a szervezet stresszre adott válaszát
- ◆ Az emberi táplálkozásban az első két évben szükséges
- ◆ A máj állítja elő
- ◆ Biztonságos szint: $<4,1$ mmol/l

- ◆ $5,1$ mmol/l felett hozzátapad a véredény falához
  - megvastagodást
  - megmerevedést
  - beszűkítést
  - plakkokat idéz elő.
- ◆ Elzárja az oxigént, károsítja az életfontosságú szerveket és szöveteket:
  - Szívroham
  - Agyvérzés

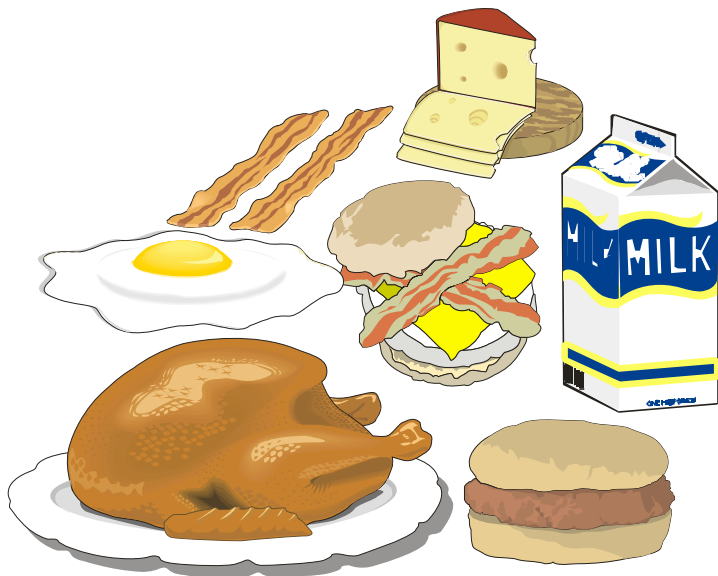

Nem tudunk élni koleszterin nélkül, de nagy mennyiségben megöl bennünket.

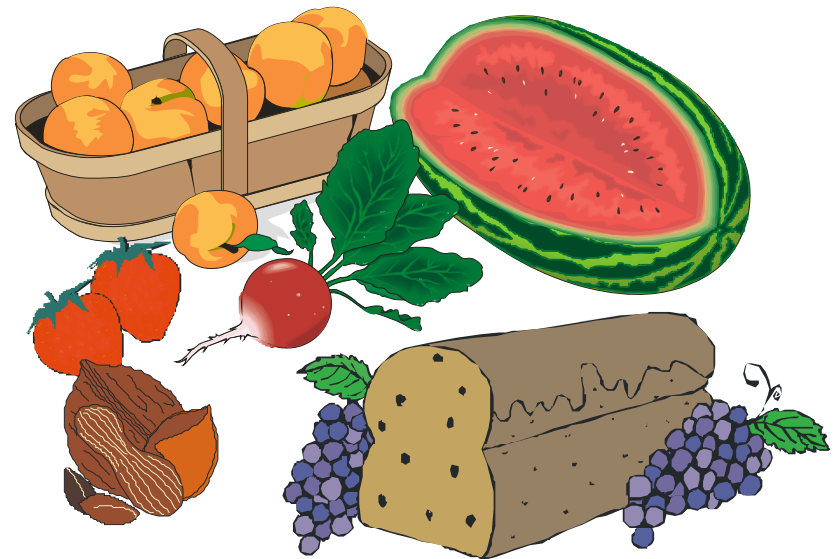

Mely ételek tartalmazznak koleszterint?

Koleszterin csak az állati termékekben található

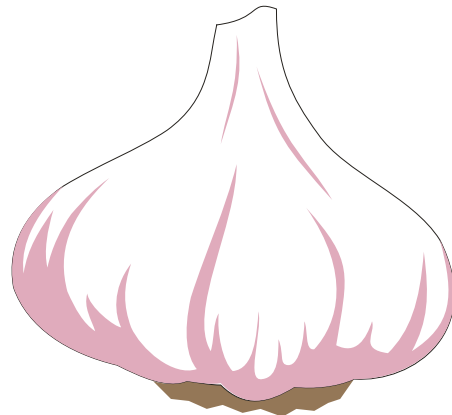

A növényekben nincs koleszterin!
Fehérjéjük csökkenti is

A fokhagyma hatása a koleszterin és vérzsír szintre

	<i>Kezdet</i>	<i>8. hó</i>
Vérkoleszterin szint	300	235
Triglycerid szint(vérzsír)	170	120
LDL + VLDL (teljes%-a)	83%	72%
HDL (teljes%-a)	17%	28%

Koleszterin csökkentő zöldségek

Koleszterin csökkentők

**A lucerna csíráként is.
A-, B-, C-, D-, E-, G-, K, (B12)
vitamin,
Ásványi anyag: Fe
Szaponinok**

Szója

Csicsóka hatásai

- ✓ **Immunerősítő**
- ✓ **Szív-és érvédő (LDL csökk, HDL növ!)**
- ✓ **Rákellenes (antioxidáns)**
- ✓ **Fogyókúrás hatású (teltségérzés)**
- ✓ **Nyújtott felszívódású (vit., ásvány)**
- ✓ **Cukorbeteg ellenes (nem igényel inzulint)**

a diabétesz szövődményeit csökkenti.

Segíti a vércukorszint-egyensúlyt, csökkenti a hiperinzulinizmust, amely a tumornövekedés egyik fő faktora.

- ✓ **Bélregeneráló (frukto-oligoszacharidok)**
- ✓ **Idegrendszeri egyensúly (B-vit., fruktóz)**
- ✓ **Édességfüggőség ellenes**

Koleszterinszint csökkentő gyümölcsök (pektinek)

Körte: Vérnyomás csökk.,
Ödéma csökk.

Koleszterin csökkentők

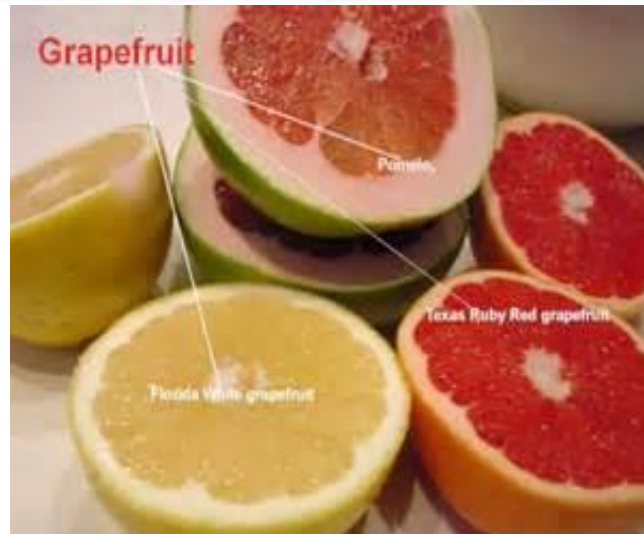
Olajbogyó

Avokádó

Gránátalma

Kölesek: arany, barna-vad

Cereáliák skálájának kiterjesztése: zab,
köles, hajdina, rozs, árpa, kukorica,
tönköly

- vitaminok: B1, B2, B6,
- ásványianyagok:
Fe, Mg, Zn, K, F, S, P
- lecitin, - linolsav, - kovasav

Hatásaik:

- **koleszterinszint csökkentő**
- **trombózis gátló**
- **erősíti az erek falát**
- **tüdő szöveteit, szem ereit**
- **vércukorszint szabályozó**
- porc-, csont-, ízület erősítő
- haj, köröm, fog erősítő
- izom erősítő
- véd a vese, húgyúti fertőzésektől
- májműködés serkentő

Barna köles a fentiekén kívül:

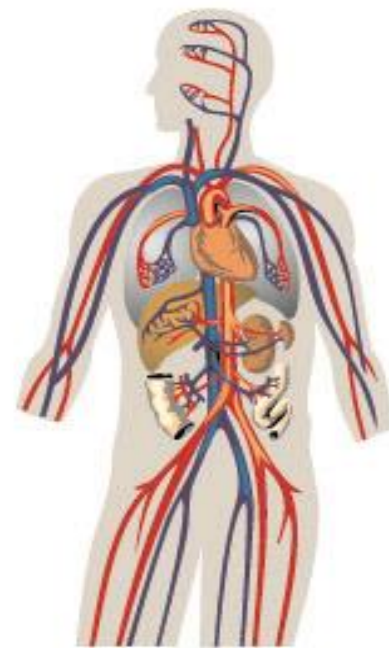
- kötőszövetek rugalmasságát
- emésztőrendszer nyálkahártyáját védi
- immunerősítő
- változókor
- allergiásoknak
- lúgosító

AZ OMEGA-3 ZSÍROK HARCOLNAK A SZÍVBETEGSÉG ELLEN

- **Csökkentik a véralvadását elősegítő sejtek, vérlemezkék ragadósságát**
- **Csökkentik a vérnyomást**
- **Csökkentik a trigliceridszintet**
- **Csökkentik a szívroham okozta izomkárosodást**
- **Csökkentik a véredények angioplasztika vagy bypass műtét utáni ismételt elzáródásának valószínűségét**

- Értisztítók, - Érelmeszesedést gátlók, - Bontják a káros koleszterint

OMEGA-3 ZSÍRSAVAT (LINOLÉNSAVAT) TARTALMAZÓ NÖVÉNYI TÁPLÁLÉKOK

<i>Élelmiszerek</i>		<i>Mennyiség</i>	<i>Ómega-3 (mg)</i>
Lenmagolaj		1 evőkanál	7526
Angoldió		¼ csésze	1703
Canolaolaj		1 evőkanál	1094
Fekete dió		¼ csésze	1034
Búzacsíraolaj		1 evőkanál	938
Szójababolaj		1 evőkanál	927
Zöld szójabab		1 csésze	637
Spenót, dobozos		1 csésze	353
Mandula		¼ csésze	136
Kaliforniai avokádó		½ csésze	99
Fehérrépa		1 csésze	74
Pórsáfrányolaj		1 evőkanál	55
Édesburgonya		1 darab	38
Banán		1 darab	38
Alma, közepes méretű		1 darab	25
Sült krumpli, közepes méretű		1 darab	17
Uborkaszeletek		10 darab	12
Kenyér, teljes őrlésű		1 darab	11

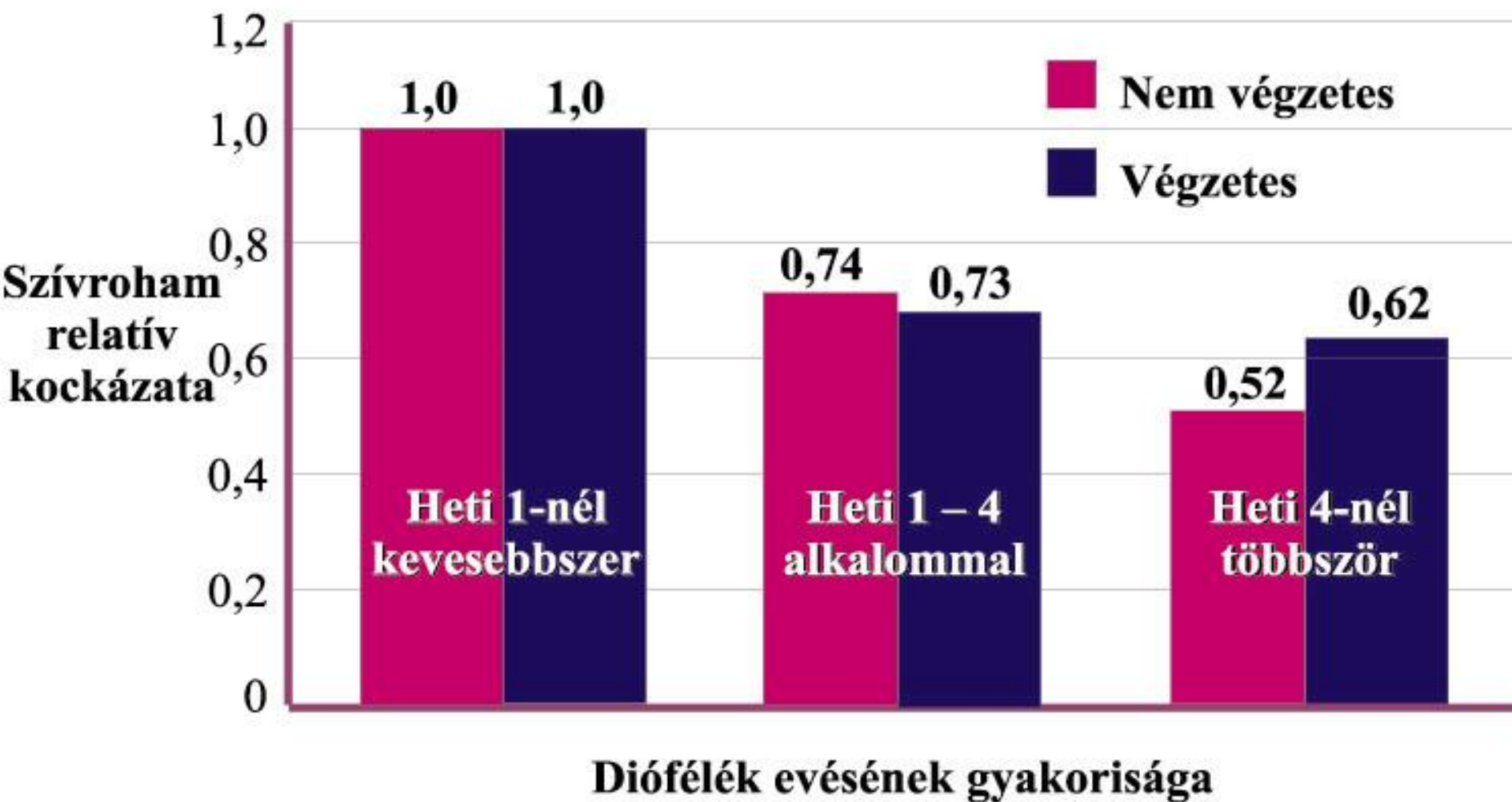

Lenmag: E-,F-, K –vitamin . Ásványi anyagai: Ca, Mg, Fe. Zsírsavak: Q 3., Nyálka.
Cián glikozid (linamarin). Koleszterin csökkentő, hámosodást segítő.

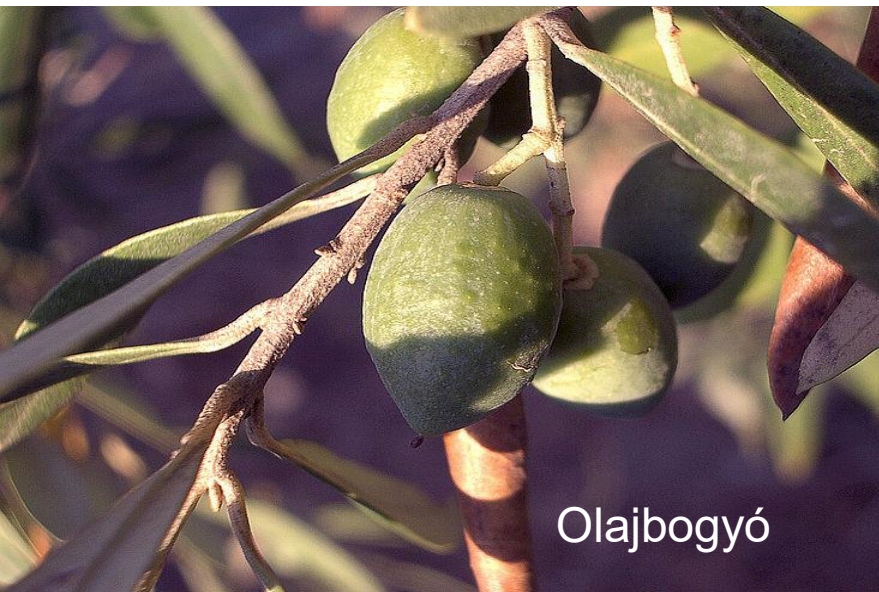

A DIÓFÉLÉK CSÖKKENTIK A SZÍVBETEGSÉG KOCKÁZATÁT

Q3 (telítetlen olaj) források

Olajbogyó

Szezámmag: A-, B-, C-, E-vitamin. Mg, Ca, Fe

A szív és érrendszeret segítő vitaminok (Antioxidánsok)

➤ A

➤ B

➤ C

➤ E

A-vitaminban gazdag gyümölcsök

Sárgabarack: antioxidáns,
Magja daganatgátló, jó K-forrás.

Sárgadinnye: antioxidáns, B-vitaminok jobb
cukor felhasználás, kevesebb inzulinnal,
kedvező a cukorbetegnek is.

Homoktövis

A -, B -, C -, E -, F
– vitamin
a magban:
- ómega -3, - 6
zsírsavak

- antioxidáns
- sejtvédő

A-vitaminban gazdag zöldségek

Káposzta

A *káposzta* az egész világon elterjedt. Jól tárolható, télen is hozzá lehet jutni. Olcsó eledel.

A-, C-, E-vitamin

Fitoösztrogének

- Antioxidáns
- Daganatgátló (prosztatata, emlőrák, méhrák)
- vércukorszint csökkentő
- koleszterinszint csökkentő (9 hét alatt)
- savanyítva a bélflórára kedvező

Petrezselyem

A *petrezselyem* gazdag vitaminokban (K-vitamin: a véralvadásban fontos, lutein),

ásványi anyagokban, nyomelemekben.

Fitoösztrogének.

Linolénsav Q-3

- Antioxidáns
- Daganatgátlás (prosztatata)
- Vízhajtó
- Trombózis gátlás
- Vérnyomás csökkentés
- Koleszterinszint csökkentés

Spenót és paradicsom

A **spenót** paradicsommal együtt jobb felszívódást biztosít az antioxidánsok számára (A-vitamin, lutein, zeaxantin).

- Immunrendszert segíti
- Szív- és érrendszeri betegségekre
- Daganat gátlás (gyomor, bőr, prosztata).
- Fitoösztrogének – nemihormon hatás.
- Cukorbetegség megelőzés, kezelés.

Paradicsom:

- Antioxidáns, C-, E-vitamin is.
- Daganat gátlás (prosztata)
- Szív- és érrendszer védő, rögképződést gátló, vörösvértest védő.
- immunrendszer erősítő 2 hét utáni rendszeres fogyasztással.
- Cukorbetegnek

C-vitaminban gazdag gyümölcsök

Ribizlik

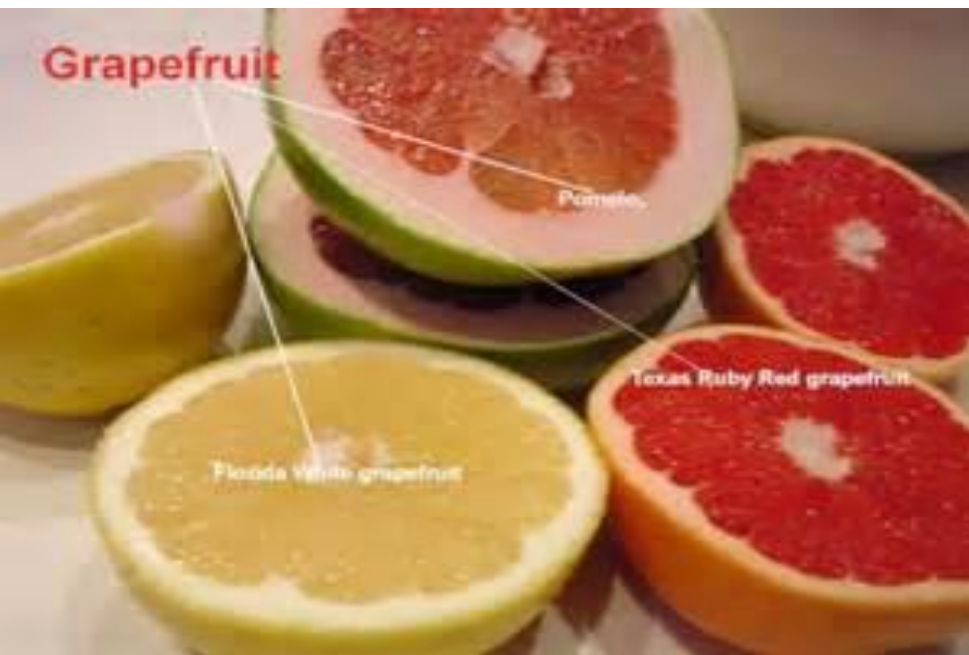
Antioxidánsokban, antociánban,
C-, E-vitaminokban gazdagok.

- daganat megelőzés,
- húgyúti-, méh gyulladás,
- látásfrissítő,
- értágító, vérnyomáscsökkentő,
- vírusgátló (influenza A, B, Herpes s.)
- magjában Q6, és gyomorfekély gátló vegyületek.

Ásványi anyagok (K, Mg)

Grapefruit

Nagyobb mennyiségű K-ot és kevés Na-ot tartalmaz, vízhajtó hatású.

Cseresznye : A-,B-,C-, E vitamin.

Gazdag káliumban, segíti a folyadék és Na só kiürülését, könnyíti a szív munkáját.

Cseresznye-meggyészár: kardiotonik, koleszterin csökkentő, enyhe vízhajtó

Dió: Zsírsavak, B-vitaminok (B1,B2,B3), ásványi anyagai szükségesek a szív munkájához.

A szív ideális tápláléka, gazdag telítetlen zsírsavakban. Csökkenti a vérben a káros koleszterin szintet, javítja a szív kondícióját, segít elkerülni az anginás panaszokat.

Növényi színanyagok, flavonoidok hatásai

- koleszterin lebontás, plakkok lebontása, érrelmeszesedés gátlás
- érfalak rugalmassága,
- javítják a kiserek keringését, csökken a vénás pangás
- antioxidáns hatás,
- C-vitamin hatását tartósítják
- Vízben jól oldódnak, ezért teaként jól hasznosulnak

Citrus bioflavonoidok (Rutin- P-vitamin) hatása:

- vérzéscsökkentő (fogínyvérzés)
- érrelmeszesedést gátolják
- erek törékenységét csökkentik
- C-vitamin hatását fokozzák
- erősítik az immunrendszert
- védenek a fertőzések ellen

Pektin – vízdékony rost

Piros grapefruitban béta-karotin is,
védik az artériákat, enyhe vízajtó, javítja a keringést

Ellenjavalt a citrusfélék fogyasztása gyomor-bél rendszeri fekélynél!

HAJDINA-POHÁNKA

B-, C- vitamin,
K, Ca, Mg, Fe
Rutin flavonoid

Javítja az erek rugalmasságát,
Csökkenti a vérnyomást,
az érlelmeszesedést,

Flavonoidos gyümölcsök

Flavonoidos zöldségek

A-, C- vit.
Kálium, Kalcium

Cékla

Erős antioxidáns: karotinok.
K, Ca, Mg, Zn, Fe, Mn
forrás.

Rostok.

Koleszterinszint csökkentő,
Vérképző, érvédő hatás,
Immunerősítő,

Antibakteriális hatás,
Aperitif,

Segíti a máj munkáját,
Vastag- és végbélvédő,
Tumorelles hatás.

Vérnyomás csökkentő gyümölcsök

Vérnyomás csökkentő zöldségek:

Petrezselyem

Zeller

A STRESSZ NÖVELI A SZÍVROHAM KOCKÁZATÁT

- **Határidők, küszködés a főnökkel és más – pulzusszámot növelő – helyzetek**
- **Fontos találkozások, tárgyalások, jelentések leadása, elbocsátás**
- **Érzelmileg jelentős kölcsönhatások a hitvessel, gyermekekkel**
- **Haláleset a családban**
- **Gazdasági problémák: számlák kifizetése, visszadobott csekkek – váratlan haszon, talált pénz**

Levek

Gyógyteák (cukor nélkül)

- vitaminos
- nyugtató

vitaminok:

Béta-karotin, B, C.

Az eper a legerősebb antioxidáns gyümölcsök közé tartozik.

Segít megelőzni a korral járó mentális hanyatlást az agysejtek jelzővegyületei küldési és fogadási képessége javításával.

Saláták

Folsav, C-vitamin.

Enyhe nyugtató hatás, valamint egyes elemek megkötése, mint pl. az Al, méregtelenítés.

Kurkuma:védi az ereket a gyulladástól, betegségtől.

Dr. Greg Cole, a Kalifornia Egyetem Alzheimer-Kutatóközpontjának társvezetője igazolta, hogy a kurkuma sárga színét adó kurkumin hatásos fegyver a gyulladás és az agyban történő plakk-képződés ellen, melyeket az olyan súlyos betegségekkel hoztak összefüggésbe, mint az Alzheimer-kór.

Vérképzést segítik (B-, /Folsav, B12/, C-, E-vit. , Fe,

Leveles
zöldek

Avokádó

Vaj és margarin pótló

Egyszeresen telítetlen
zsírsavak

- A-,B-,E-,K-vitamin
- Kálium,

Vas – jól felszívódó,

Hatásai:

Koleszterinszint csökk.

Érelmeszesedést gátló,

Magas vérnyomást csökk.,

Vérszegénység gyógyító,

Trombózis gátlók (C-vit., flavonoid /Quercetin/, illóolajok)

“... findings from the most comprehensive large study ever undertaken of the relationship between diet and the risk of developing disease are challenging much of American dietary dogma.”

– *New York Times*

THE MOST COMPREHENSIVE STUDY OF
NUTRITION EVER CONDUCTED

— THE —
CHINA
STUDY

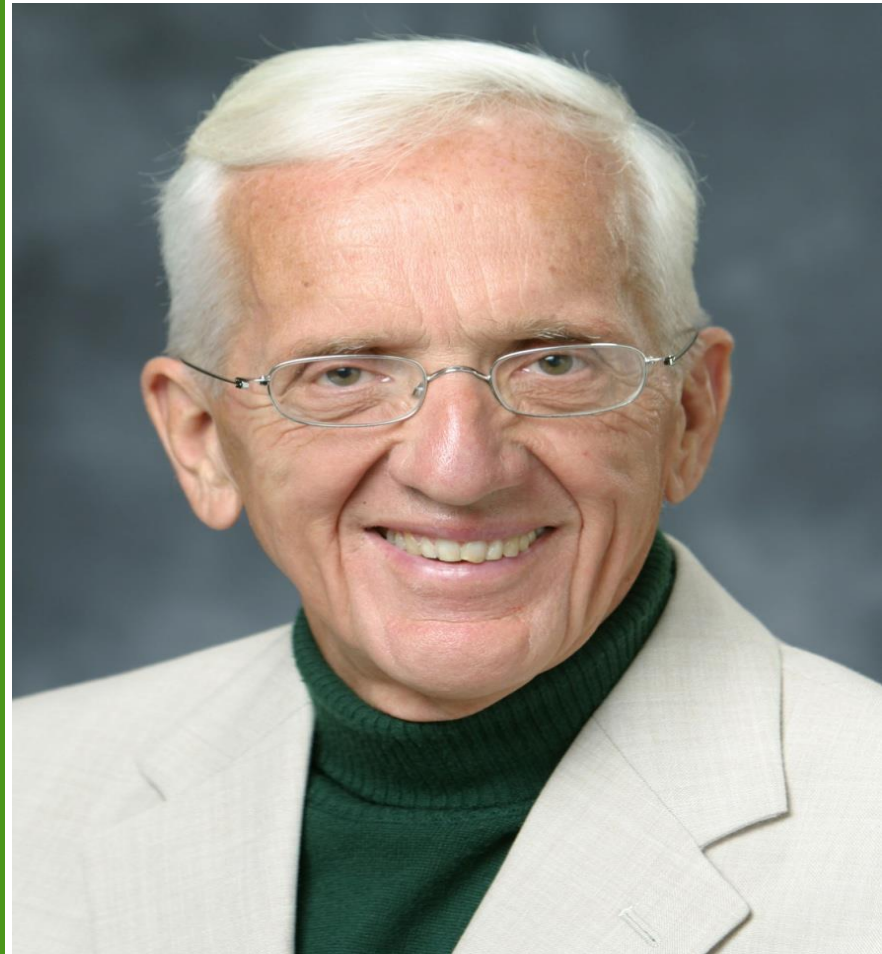
STARTLING IMPLICATIONS FOR DIET,
WEIGHT LOSS AND LONG-TERM HEALTH

T. COLIN CAMPBELL PhD

WITH THOMAS M. CAMPBELL II

FOREWORD BY JOHN ROBBINS, AUTHOR, *DIET FOR A NEW AMERICA*

Kína-tanulmány

A világ legnagyobb
epidemiológiai (járványtani)
vizsgálata a táplálkozás és
a krónikus betegségek
összefüggésében

A Kína tanulmány

- A 70-es évek elején rákbeteg lett az akkori kínai kormányfő (Chou EnLai).
- Elrendelt egy reprezentatív rákfelmérést Kínában.
- 12 ráktípusra nézve, 2400 kínai megyében készült a felmérés. Összesen 880 millió lakost (!!!!) vizsgáltak meg, 650.000 ember készítette.
- Ennek eredményeként alakult ki egy országos ráktérkép, mely rendkívül tanulságos.

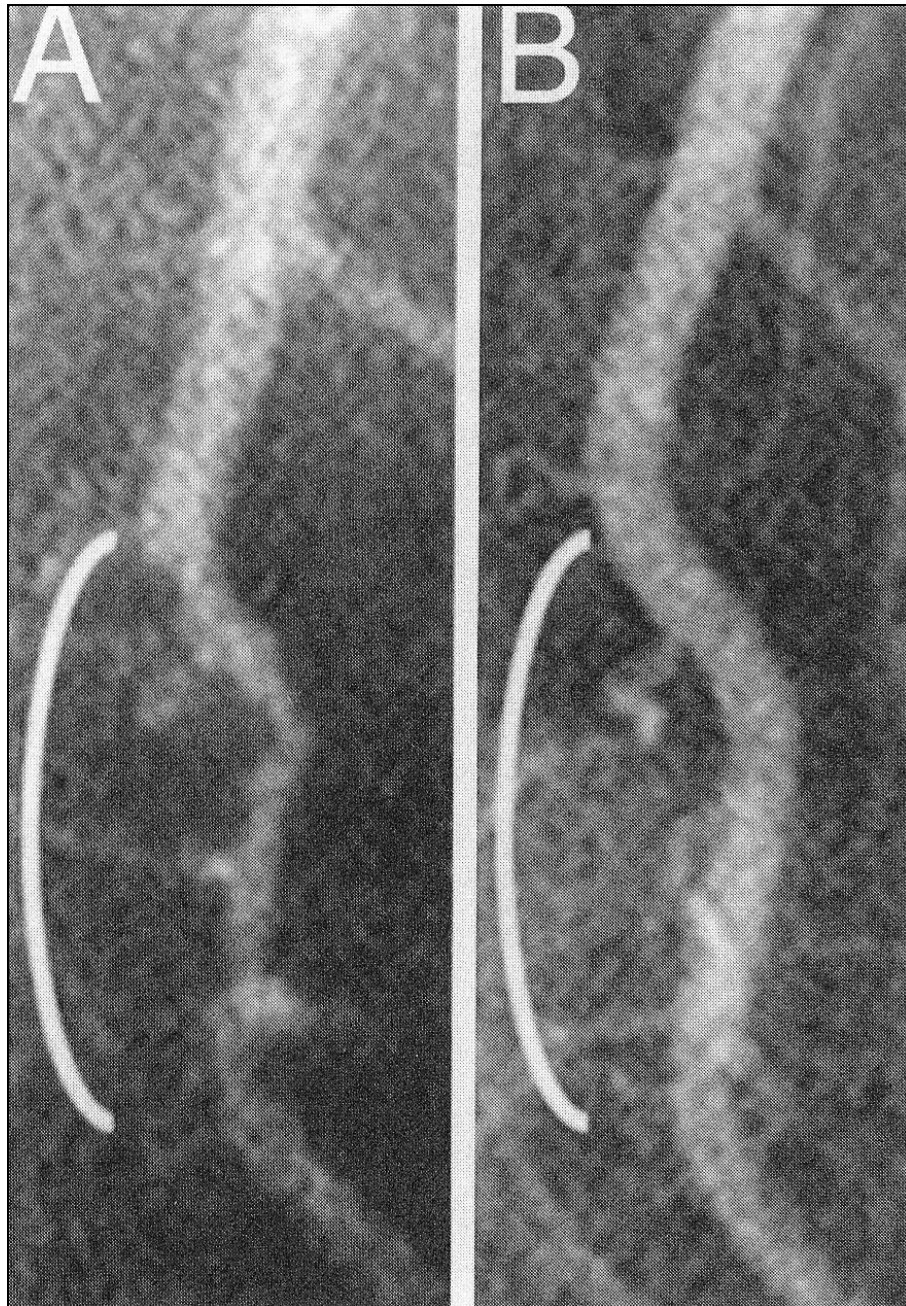
A növényi étrendből-, az egészséges életmódból származó előnyök rendkívüliek (Kína-tanulmány)

- Csökkenthetjük a vérnyomást
- Mérsékelhetjük koleszterinszintünket
- Megelőzhetjük, vagy akár vissza is fordíthatjuk a szívbetegséget
- Megelőzhetjük az agyi történéseket
- Elkerülhetjük az Alzheimer-kórt
- Konzerválhatjuk látásunkat későbbi éveinkre
- Megelőzhetjük és kezelhetjük a cukorbetegséget
- Elkerülhetjük gyermekünkénél az I-es típusú cukorbetegség kialakulását
- Erősen tarthatjuk csontjainkat
- Távol tarthatjuk a veseköveket
- Enyhíthetünk a székrekedésen
- Csökkenthetjük a prosztatatarák, az emlőrák és a többi rosszindulatú daganat kockázatát
- Legyőzhetjük az ízületi gyulladást
- Több energiánk lehet
- Csökkenthetjük testsúlyunkat
- Fiatalabbnak érezhetjük magunkat és annak is látszhatunk
- Elkerülhetünk számos sebészeti beavatkozást
- Jelentősen mérsékelhetjük gyógyszer szükségletünket, stb.
- Tovább élhetünk, stb.

Koszorúér különböző étrenden

A: állati étrenden

**B: növényi étrenden
(32 hónap alatt)**

A növényi étrend terápia eredményei

(Dr. Caldwell Esselstyn vizsgálata)

- Korábban 18 betegnél 8 év alatt 49 koszorúér esemény (angina, bypass, infarktus, tágítás)
A növényi terápia megkezdése után **11 év** alatt 1 koszorúér esemény volt, egy olyan betegnél, aki 2évre abbahagyta a diétát
- Egy orvos betegénél (44 évesen infarktus) 32 hónap alatt, gyógyszerek nélkül visszafordította a szívbetegséget
- *A betegek 70 százalékánál ismételten megnyíltak az eldugult artériák!*

Összegzés

„Nem létezik egy speciális étrend rákra és egy másik a szívbetegségre.

Ugyanaz az étrend amelyik jó a rák megelőzésére az szintén jó a szívbetegség, a túlsúly , a cukorbetegség, a csontritkulás és más betegségek megelőzésére”.

T. The China Study T. C. Campbell (2005)

Mondta Isten: Íme nektek adok minden *maghozó fűvet* az egész föld színén, és minden fát, amelyen maghozó *gyümölcs* van az legyen nektek eledelül. (1Mózes 1,29)

***Fogyaszd a mezőnek fűvét!* (1Mózes 3,18)**

A nyers, friss ételnek számtalan előnye van

A nyers étele előnyei a főtthöz képest

Megmaradó tápanyagok:

- A vízben oldódó **vitaminok** (C, B), **enzimek**
- A **fehérjék** /nem csapódnak ki és nem válnak toxikussá,
- A **cukrok** megmaradnak

Főzve karamelizálódnak /megbarnulnak/, dezorganizálódnak /felbomlanak, szétesnek/, és toxikussá válnak

- A **zsírok-olajok**

Főzve-sütve rákkeltő, oxidációs folyamaton mennek keresztül

- Egyes **ásványi anyagok** megmaradnak nem válnak szerveslenné.

- **A táplálék emésztőrendszeren való áthaladási ideje:** A természetes rost teljesen lebomlik a főzés során. Ez megnöveli a táplálék áthaladási idejét a gyomor-bél csatornán keresztül, ami erjedést vagy rothadást von maga után.
- **Fehérvérsejt-szaporulat:** Főtt étel fogyasztásakor emésztési leukocitózis (a fehérvérsejtek számának megnövekedése) jelentkezik.
- **Nyers étel több rágást igényel:** A főtt ételek kevesebbet, a gyenge rágás pedig csökkentett nyál- és enzimtermelést eredményez. Ennélfogva a táplálék nincs jól előkészítve az emésztésre.
- **A fog romlása:** Főtt étrenden élve jelentősen megnövekszik a fogszuvasodások és fogínybetegségek aránya.
- **Elerőtlenedés /enerválódás, gyengeség/ és toxémia:**
A főtt étel emésztése több energiaráfordítást igényel, ami végül elgyengüléshez és toxémiához /salakanyag felhalmozáshoz/ vezet.
- **Degeneratív betegség:** Állandóan főtt ételekkel való táplálkozás krónikus fáradtsághoz vezet, és elősegíti a degeneratív betegségek kifejlődését.

Egy érdekesség: A nyers ételek tapasztalatok szerint megvédenek a napégéstől is!

Nyersételek

Hajdinafasírt

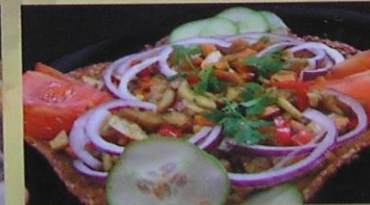

Lénárt Gitta

ÉLŐ ÉTELEK KÖNYVE LÚGOSÍTÁS TERMÉSZETESEN

Táplálkozás

Mozgás

Tiszta víz

Napfény

**A gyógyítás
alternatív
módszerei**

Bizalom a Teremtő iránt

Mértéktartás

Tiszta levegő

Pihenés

Kártyikné, Etká anyó

